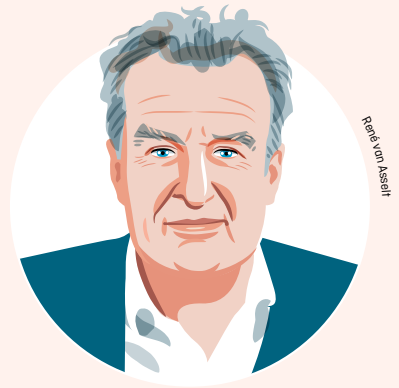

Waarom krimpen de reuzen (wij) van de wereld ineens?

Bij presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten wint doorgaans de langste. Slechts twee keer won een kandidaat die kleiner was dan het Amerikaanse gemiddelde. Dat kan geen toeval zijn.

Lengte imponeert. Hendrik Jan Schoo (1945-2007), voormalig hoofdredacteur van dit blad, vertelde eens dat hij Helmut Kohl had gesproken, de bondskanselier een reus bleek en hij begreep waarom onze minister-president, Ruud Lubbers, niet tegen hem op kon.

Als jonge jongen kreeg ik vaak de vraag: 'Is het koud boven?' Ach, ik ben 1,89 meter en zie tegenwoordig aan de lopende band jonge mensen die langer zijn. Het intrigeert me wel en dus maakte ik er lang geleden voor dit weekblad een coverstory over. Daarvoor interviewde ik de voorzitter van de KLM (Klub van Lange Mensen), die maar liefst bijna 40 centimeter langer was. Ik keek tegen hem op en voelde me timide.

U zou trouwens die omslag (uit 1986) moeten zien. Ook toen al kon dit weekblad covers maken. Een paar benen onder de knie, spijkerbroek, oranje basketbalschoenen voor een klein huisje (de foto was in Madurodam gemaakt) en als tekst: 'Nederlanders: reuzen van de wereld'.

Blijven we dat? Op wetenschapswebsite The Conversation constateren Kristina Thompson van de Wageningen University en Björn Quanjier van de Radboud Universiteit dat Nederlanders voor het eerst kleiner zijn dan hun ouders. Eerder al schreven deze onderzoekers in het blad *Healthnika* het artikel 'How the Dutch became the tallest nation on earth'. Ze stellen daarin dat in heel Europa de lichaamslengte tot 1800 min of meer constant was, tussen de 165 en 170 centimeter. Daarna schoot die overal de lucht in, het hoogst in de Lage Landen.

Elders groeiden de mannen in twee eeuwen met 15 centimeter, bij ons 3 centimeter extra. In dat artikel staat een grafiek waarop je kunt zien dat in 1820 Nederlanders nog kleiner waren dan Engelsen en Amerikanen, maar we vanaf 1890 de kop overnamen. De onderzoekers koppelen de algehele groeisprint aan een verbetering van de levensstandaard en dan vooral gezondheid en voedsel. Klinkt vertrouwd. Voor een artikel dat ik bijna veertig jaar geleden schreef, sprak ik hoogleraar sociale pediatrie Hans van Wieringen (1926-2010) die stelde dat wanneer mensen ziek zijn, al hun energie gaat naar genezen en er niks overblijft voor groei.

Terug naar Kristina Thompson en Björn Quanjier. Ze begrijpen niet waarom de reuzen van de moderne wereld krimpen: 'It is unclear what has caused the giants of the modern world to shrink.' Mag ik een suggestie doen? Er is één verklaring waar de onderzoekers helemaal geen aandacht aan besteden, wellicht durven te besteden. De veranderde bevolkingssamenstelling.

Lengte zit ook in de genen, schrijft de Amerikaanse geneticus David Reich (Harvard Medical School) in *Who We Are and How We Got Here* uit 2018. In 2010 constateerden genetici nadat ze 180.000 mensen hadden opgemeten dat er 180 genetische verschillen zijn tussen lang en klein. Zuidelijke Europeanen hebben vooral de korte genen, noordelijke de lange.

Welnu, inmiddels heeft een kleine 5 procent van de Nederlanders ouders uit Turkije of Marokko. Dat heeft tal van leuke consequenties. Bijvoorbeeld dat er in het soms dodelijk saaie vaderlandse volk fascinerende mensen zijn gearacheerd. Rasondernemers, mensen met humor, temperamentvol. Met leeuwenmoed, zoals schrijver Lale Gül, sinds kort columnist in *De Telegraaf*. Ze twitterde onlangs een foto waar ze te midden van vier witte mannen stond, bij wie ze niet eens tot de schouder reikte. 'Kijk mij weer lilliputter zijn.'

Natuurlijk heeft de komst van al die mensen met een totaal andere culturele achtergrond ook nadelige gevolgen, waar *Elsevier*-hoofdredacteur Hendrik Jan Schoo al voor waarschuwde, als een van de eersten in Nederland. Zo was er de afgelopen decennia sprake van import van eerwraak, antisemitisme en godsdienstwaanzin. In *Migratiemagneet* rekent demograaf en wiskundige Jan van de Beek voor dat de immigratie van al die laaggeletterden uit Marokko, andere Afrikaanse landen en Turkije Nederland netto (uitkeringen min betaalde belasting) 700 miljard euro kost, meer dan het Groningse gas genereerde.

En – toegegeven, te midden van dit alles is het klein bier – vermoedelijk ook met als gevolg dat 'de Nederlander' krimpt.

Lale Gül te midden van witte mannen: 'Kijk mij weer lilliputter zijn'